E l ő t e r j e s z t é s
Sátoraljaújhely városban a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2020. évi ellátásának átfogó értékelésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint: *„A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít.”*
Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a Gyvt. végrehajtására kiadott, a gyámhatóságokról valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete tartalmazza.

Az értékelés a fentiek alapján bemutatja
- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatását;
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

1. Sátoraljaújhely demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

Sátoraljaújhely város állandó lakosságszám 2018. évben 14947 fő, 2019. évben 14803 fő volt. Megállapítható, hogy 2018. évről 2019. évre 144 fővel változott Sátoraljaújhely város állandó lakosainak száma. A lakosságszám csökkenő tendenciája ellenére azonban a csökkenés kismértékű mértéke az előző évekhez képest.

Az alábbi táblázatból jól lásztik, hogy a lakosság korcsoportok szerinti megoszlásának vizsgálatakor az derül ki, hogy a 0-14 éves korosztálynál 9 fő növekedés mutatkozik, ez mindenképpen pozitívum. A 60 év felettiek száma 11 fővel alacsonyabb a 2018. évi adatokhoz képest. A nagyobb mértékű csökkenés – 158 fő - a 15-39 év közötti korosztályhoz tartozók száma esetében figyelhető meg, míg a 40-59 év közötti korosztályban a vizsgálat időszakban 16 fő a növekedés.

Állandó népesség korcsoport és nemek szerinti megoszlása (fő)

		0-14	15-39	40-59	60-	összesen
2018	**férfi**	1027	2463	2076	1569	7135
	nő	982	2257	2094	2479	7812
	összesen	**2009**	**4720**	**4170**	**4048**	**14947**
2019	**férfi**	1028	2379	2105	1549	7061
	nő	990	2183	2081	2488	7742
	összesen	**2018**	**4562**	**4186**	**4037**	**14803**

A férfiak és nők arányát tekintve megállapítható, hogy az 59 év alatti korosztályban többségben vannak a férfiak, a 60 év feletti korosztály összlétszámát tekintve megállapítható, hogy a férfiak aránya már csak 38 % a nők 62%-os arányával szemben.

A népességstatisztikai adatokat vizsgálva megállapítható, hogy 2019. évre 2018. évhez képest - amikor a az állandó lakosság 16 %-át tette ki a 18 -év alatti kosztály – ez az érték 2 %-kal növekedett.

A 0-18 év közötti korosztály korcsoport és nemek szerinti megoszlása (fő)

		0-2	3-5	6-14	15-18	összesen
2018	**férfi**	208	141	600	286	1235

	nő	209	187	586	268	1250
	összesen	**417**	**328**	**1186**	**554**	**2485**
2019	**férfi**	211	218	599	248	1276
	nő	217	200	573	270	1260
	összesen	**428**	**418**	**1172**	**518**	**2536**

A táblázat adataiból jól látszik, hogy az utóbbi évekhez hasonlóan, ha kis mértékben is, de nőtt a születések száma, mely a 0-2 éves korcsoport számának növekedésében mutatkozik.

A demográfiai adatok a 2018-2019 évek vonatkozásában mutatnak összehasonlító adatokat, tekintettel arra, hogy a 2020. évi adatok beszámoló készítésének időszakában nem álltak rendelkezésre.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

2.1. Gyvt-ben szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

A Gyvt. 19., 20., 20/A, 20/B, és 21., és 21/A, 21/B és 21/C §-ai rendelkeznek a gyámhatóság, azaz a jegyző által kötelezően biztosítandó pénzbeli és természetbeni ellátásokról, melyek a következők: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, továbbá az ahhoz kapcsolódó évente két alkalommal nyújtott pénzbeni támogatás, illetve a gyermekétkeztetés és szünidei gyermekétkeztetés.

A gyermekekre tekintettel igénybe vehető egyéb ellátások helyi szabályait (Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj támogatás, beiskolázáshoz nyújtott rendkívüli települési támogatás) 2015. március 1-jétől a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II.11.) önkormányzati rendelet tartalmazza.

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre** való jogosultság megállapításának célja hogy az alacsony jövedelmű családban nevelkedő gyermekek szociális helyzetük alapján jogosulttá váljanak gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, ingyenes tankönyv ellátásnak, évente két alkalommal pénzbeni támogatásnak, valamint külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A gyermekétkeztetés normatív kedvezménye már önmagában is nagy segítséget jelent a rászoruló gyermekek számára, mivel a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő

- bölcsődés, óvodás, 1-8 évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett fentebb felsorolt életkorú gyermekek után étkezéstérítési díjat nem kell fizetni,
- a fentebb felsorolt oktatási rendszerbe nem tartozó de rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, tanulók esetében az intézményi térítési díj 50%-át kell megfizetni.

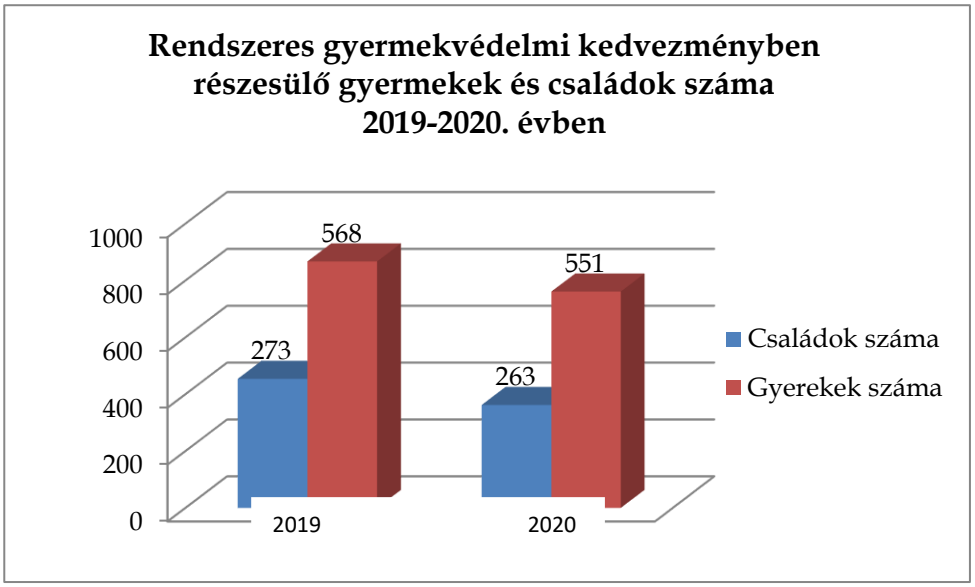

2020. évben összesen 263 fő igényelt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt. Megállapítható, hogy a jogosult gyermekek száma ugyan fokozatos csökkenést mutat, hiszen 2019. december 31-én 568 gyermek, azaz 273 család, míg 2020. december 31-én 551 gyermek, 263 család részesült a kedvezményben, de az ellátással járó kedvezmények miatt még mindig ez az egyik legmagasabb jogosultsági létszámmal bíró ellátási forma.
A csökkenés egyrészt annak tudható be, hogy az egy főre jutó jövedelem alapját képező öregségi nyugdíj legkisebb összege 2008. évtől változatlan maradt (28.500,-Ft), ugyanakkor a minimálbér havi összege évről-évre növekvő tendenciát mutat. A csökkenésre vezethető vissza továbbá az a tendencia, hogy az értelmiségi fiatalok körében egyre inkább kitolódik a gyermekvállalás időszaka, következésképpen kevesebb gyermek születik.
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt benyújtók esetében is nagy hangsúlyt fektet a Szervezési és Szociális Osztály a kérelemben, vagyonnyilatkozatban foglaltak valódiságának ellenőrzésére, ezáltal a bizonyíthatóan nem valós adatokat közlők kikerülnek a jogosultak köréből.
Az alábbi diagramm mutatja, hogy a kedvezményben részesülő 0-2 éves korú gyermekek száma 6 %-kal nőtt, a 3-5 év közötti gyermekek esetében 2 %-os csökkenés mutatkozik, a 6-13 év közötti korosztályban 2019. évről 2020. évre 3 %-os csökkenés figyelhető meg, a 14-17 év között 15%-os növekedés, míg a 18 év fölöttiek esetében 28%-os csökkenés tapasztalható.

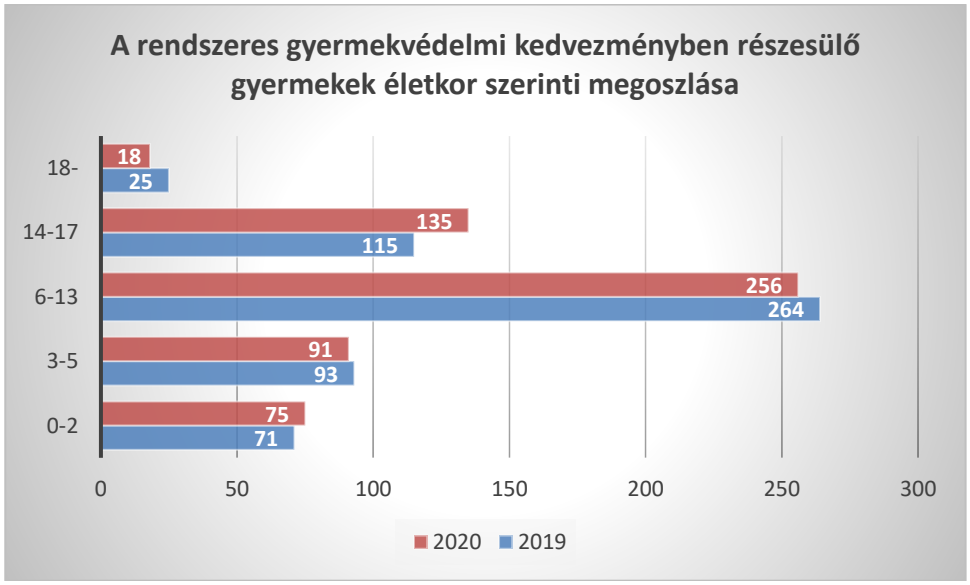

A számadatokból kiolvasható, hogy kevesebb a nagykorú rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma, mivel a jövedelmi feltételeknek megfelelő családok esetében a tankötelezettség befejezésével sajnos a legtöbb gyermek nem végzi tovább tanulmányait, otthagyja az iskolát és ezáltal nem jut megfelelő végzettséghez sem.

A 2013. évtől bevezetett jogszabályváltozás következtében nagykorúvá válása után kizárólag abban az esetben jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

- nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy
- felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

Továbbtanulás okán több szülő és nagykorú gyermeke is érdeklődött a kedvezmény igénybevételének lehetőségéről, hiszen plusz pontokat jelent a felsőoktatási intézménybe való bekerüléskor. Azonban a fent említett feltételek fennállása nélkül már nem állapítható meg a kedvezmény.

A Gyvt. alapján azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülőnek, akinek jogosultsága tárgyév augusztus 1-én illetve november 1-én fennáll, augusztus hónapban illetve november hónapban a törvényben meghatározottak szerint gyermekenként 6.000,-Ft összegű pénzbeni támogatást kell nyújtani, mely összeg a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6.500,-Ft.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeni támogatás összegének a jogosultak részére történő eljuttatásáról a Szervezési és Szociális Osztály, valamint a Költségvetési és Gazdálkodási Osztály gondoskodik postai úton, az önkormányzathoz visszaérkezett támogatások eseténében fény derülhet esetleges be nem jelentett lakcímváltozásokra.

2020. augusztusában 513 gyermek (73 fő alapösszegű, 440 fő emelt összegű), 2020. novemberében pedig 570 gyermek (76 fő alapösszegű, 4494 fő emelt összegű) részesült természetbeni támogatásban.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egy év időtartamra kerül megállapításra, a lejárat dátumát a szülőnek kell figyelemmel kísérnie. Ahhoz, hogy a kedvezményre való jogosultság folyamatos legyen, a törvény lehetőséget ad arra, hogy új kérelmet a korábbi jogosultság megszűnését megelőző 3 hónapban benyújtsák.

<u>Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet</u>

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításával egyidejűleg a szülő kérelmezheti gyermeke hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetének megállapítását. A jogosultság megállapítása határozattal történik egy éves időtartamra, de legfeljebb a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállásáig.

A Gyvt. 67/A.§-a alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családba fogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú,
- a kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családba fogadó gyám a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerint aktív korúak ellátására jogosult vagy az igénylés időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a fővárosi és megyei kormányhivatal állami foglalkoztatási szervként eljáró járási hivatala,
- a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül legalább kettő fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű továbbá a nevelésbe vett gyermek, valamint az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt, fontos megemlíteni, hogy ezekben az esetekben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény nem feltétele a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának.

A hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló kérelem a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény formanyomtatvány részét képezi, azzal egyidejűleg, illetve önmagában is kérelmezhető, de alapfeltétele a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megléte. A jogosultság megállapítása határozattal történik egy éves időtartamra, de legfeljebb a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállásáig.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2019. és 2020. év decemberében

		Összesen	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18- éves
RGYVK-ban részesülők (fő)	**2019**	578	81	93	264	115	25
	2020	575	75	91	256	135	18
Ebből:							
HH	**2019**	106	16	19	47	19	5
	2020	123	17	16	57	28	5
HHH	**2019**	357	38	58	172	78	11
	2020	364	46	62	158	90	8

A táblázat adataiból jól látszik, hogy a 2020. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak között a hátrányos helyzetűek száma a tavalyi évhez képest 14 %-kal növekedett, a halmozottan hátrányos helyzetűek számának növekedése a 2019. évhez képest pedig 2 százalékos.

Halmozottan hátrányos helyzet megoszlása okok szerint

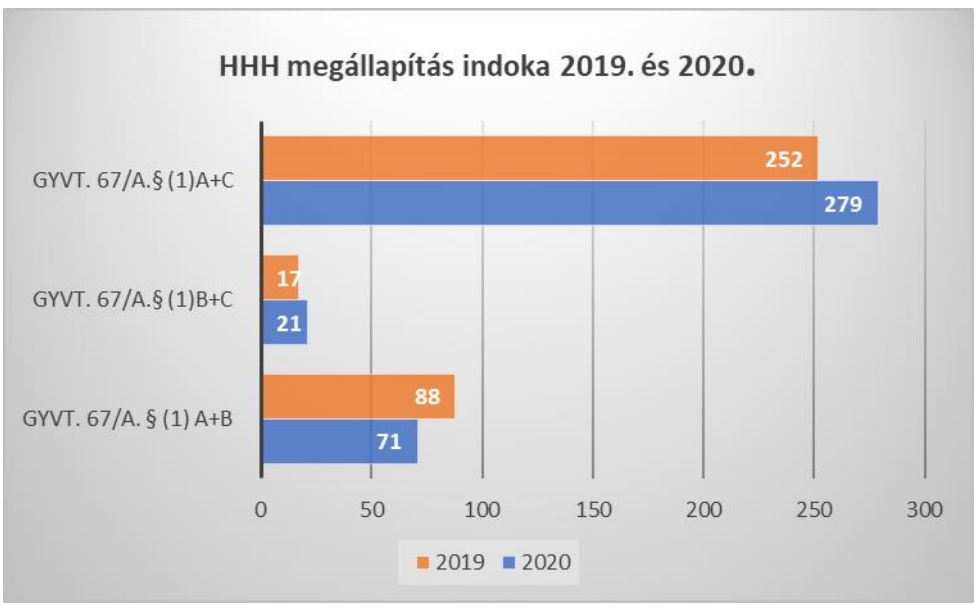

A diagram adataiból jól látszik, hogy 2019-hez képest az alacsony iskolázottság + foglalkoztatottság {Gyvt. 67/A § (1) a+b} miatt halmozottan hátrányos helyzetben lévők száma 2020-ban 20%-kal csökkent, az alacsony foglalkoztatottság + elégtelen lakókörnyezet {Gyvt. 67/A § (1) b+c} miatt halmozottan hátrányos helyzetben lévők száma 20 %-kal nőtt. A jogosultság elbírálásánál az alacsony iskolai végzettség + elégtelen lakókörnyezet {Gyvt. 67/A § (1) a+c} együttes fennállása fordul elő a legnagyobb számban, miközben ez az érték is 10 %-kal nőtt

A tapasztalatok alapján a három feltétel közül leginkább az alacsony foglalkoztatási feltétel kapcsán történik pozitív változás azokban az esetekben, amikor is a szülők el tudnak helyezkedni és ezáltal kikerülnek a munkanélküliek rendszeréből. Az alacsony iskolai végzettség tekintetében nem jellemző, hogy a szülők a későbbiek során magasabb iskolai végzettségre tennének szert.

2.2. Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj támogatás kiemelkedő jelentősége abban rejlik, hogy a településen élő, hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára rendszeres támogatást biztosít a felsőfokú tanulmányaik évei alatt. Az előző évek tapasztalati alapján elmondható, hogy a pályázó fiatalok családjában a szülők általában alacsony jövedelemből élnek, illetőleg rokkantsági ellátásban részesülnek, közfoglalkoztatottak vagy munkanélküliek.

A pályázatok benyújtásakor a pályázók először az elektronikus EPER-Bursa rendszeren keresztül tudnak regisztrálni, megadva a személyes adatakiat és a pályázathoz szükséges információkat. Ezt követően papíralapon a szükséges igazolásokkal ellátva nyújthatják be pályázatukat - a megadott határidőn belül – a Polgármesteri Hivatal Szervezési és Szociális Osztályához.

Sikeres pályázók száma/fő	2019. évben a 2020. évi pályázati fordulóra	2020. évben a 2021. évi pályázati fordulóra
„A" típusú	13	20
„B" típusú	0	2

A pályázatok elbírálása során a szociális rászorultság fennállásnak vizsgálatára kerül sor egyrészt az Általános Szerződési Feltétel, másrészt pedig Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete 3/2015.(II.11.) önkormányzati rendeletében foglalt feltételek alapján.

2019. év és 2020. év őszét tekintve egyaránt elmondható, hogy az elbírálás mindegyik pályázó esetében kedvező volt. A 2019. évben minden pályázó részére a maximális 4.000,-Ft/fő/hó összeg került megállapításra. 2019. évben 603.000,- Ft összegű pályázati támogatás került kifizetésre. 2020. évben a beérkezett pályázatok között érvénytelen pályázat is volt, azonban örvedetes, hogy az "A" tipusú pályázatok számának növekedésével egyidejűleg "B" tipusú pályázati kérelmek is beérkeztek. 2020. évben 800.000,-Ft összegű támogatás került kifizetésre.

Rendkívüli települési támogatás az időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő, létfenntartást veszélyeztető helyzetbe került, gyermeket gondozó családok részére, illetve az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás elősegítése érdekében a nevelésbe vett gyermek családja részére nyújtott támogatás.
Az önkormányzat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülő de rászoruló családokban nevelkedő alapfokú és középfokú oktatási intézményben tanulmányokat folytató **gyermekek beiskolázására** a helyi rendeletében szabályozottak szerint 2020. évben is biztosított **rendkívüli települési támogatást**. A támogatás gyermekenként adható összege Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete döntése alapján az alapfokú oktatási intézményben tanuló gyermek esetében 6.000,-Ft-, középfokú tanulmányokat folytató gyermeknél 10.000,-Ft.
Tekintve, hogy a beiskolázás anyagi nehézségei a nehéz szociális helyzetben lévő felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanuló hallgatókat is érintik, hiszen a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjtámogatás folyósítása az iskolakezdés időszakában éppen szünetel, a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló szociálisan rászoruló hallgatók beiskolázásra 15.000,-Ft összegű rendkívüli támogatás biztosítható. 2020. évben 26 gyermek részesült beiskolázás jogcímen települési támogatásban, 338.000,-Ft összegben.

2.3. Gyermekétkeztetés

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata fenntartásában és működtetésében lévő bölcsődében és az óvoda tagintézményeiben az étkeztetés megoldott. Az óvodába járó gyermekek napi háromszori, míg a bölcsődébe járók napi négyszeri étkeztetését két főzőkonyha biztosítja.
2020 januárjában beüzemelt, Diana tagóvoda épületében elhelyezkedő új 600 adagos főzőkonyha. A konyhakapacitás kihasználtsága a 2020-as évben csökkent. A kihasználatlanság oka a pandémia miatti létszámcsökkenés, valamint a járványos megbetegedések miatti magas hiányzások.
A Hétszínvirág Óvoda konyhája látja el a bölcsődés, mini bölcsődés gyermekeket is, ahol a Tündérkert Bölcsődében egy éves kor alatti gyermekek számára tejkonyha működik. Az új konyháról történik a kiszállítás a Károlyfalván és Széphalomban működő kihelyezett óvodai csoportokba, a Károlyfalvi Mini Bölcsibe, valamint a Hétszínvirág Óvoda Dózsa György úti székhelyére is. A szállítást térítés ellenében a Városellátó Szervezet végzi.

Az óvodai étkezési térítési díj megállapítása a 328/2011. (XII.29.) Korm.rendeletben foglaltak szerint történik, szülői nyilatkozat benyújtása alapján. Az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, illetve olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, vagy nevelésbe vették. Ezen túlmenően azon bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermekek is jogosultak az ingyenes étkeztetésre, akik olyan családban élnek, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át.

Az önkormányzat fenntartásában működő bölcsődében és óvodákban étkezésben részesülő gyermekek megoszlása a 2020. októberi staisztikai adatok alapján az étkezési kedvezmény igénylésének jogcíme alapján

Ingyen étkezés igénybevételének jogcíme:						
		Hétszínvirág Óvoda	Diana Tagóvoda	Károlyfalvi Tagóvoda	Kazinczy-kert Tagóvoda	Intézmény összesen
1.	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülés alapján	67	43	-	2	112
2.	Egy főre jutó kereset alapján	81	53	16	14	164
3.	3, vagy több gyermeket nevelés alapján	35	23	3	7	68
4.	Tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek-alapján	10	1	1	-	12
		Hétszínvirág Óvoda	Diana Tagóvoda	Károlyfalvi Tagóvoda	Kazinczy-kert Tagóvoda	Intézmény összesen
5.	Nevelésbe vétel alapján	-	3	1	-	4
	Összes ingyen étkező	193	123	21	23	360

	Térítési díj ellenében étkezők	**7**	**-**	**7**	**3**	**17**
	Nem étkező	**-**	**-**	**-**	**1**	**1**
	összes étkező	**200**	**123**	**28**	**26**	**377**
	Speciális étrendet igénylő gyermek	**4**	**-**	**-**	**-**	**4**
	Beírt gyermekek száma SNI-vel 2020 10.01.	**200fő +2SNI-vel=202**	**123fő +9 SNI-vel=132**	**28 fő**	**27 fő**	**378fő SNI-vel 389**

Az V. István Katolikus Szakgimnázium és Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda Árpád-házi Szent Margit Tagóvodájában melegítőkonyha működik. A gyermekek napi háromszori étkeztetését éttermi beszállítással biztosítják. Az intézménybe beírt 103 gyermek közül 64 fő étkezik ingyenesen.

A Kazinczy Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű, Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolába 277 tanuló jár, ennek 82%-a, azaz 228 fő étkezik. Az étkezők közül ingyenesen 65 fő, 50%-os térítés ellenében 46 fő részére biztosított az étkezés három helyszínen. Az önkormányzat a székhely intézményben konyhát és vele együtt ebédlőt üzemeltet, és ez a konyha látja el az Esze Tamás Tagintézmény, valamint a Jókai Mór Tagintézmény étkezőit is, mivel ott csak melegítőkonyha található ebédlővel.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Kollégium és EGYMI Sátoraljaújhelyi Tagintézményébe járó 150 tanulóból 100 fő étkezik, közülük 80 fő ingyenesen, 20 fő 50%-os térítés ellenében. Az iskola a Jókai Mór Tagintézmény ebédlőjében oldja meg a tanulók étkeztetését, az iskolában napi háromszori étkezést, míg a kollégiumot igénybevevők esetében napi ötszöri étkezést biztosítva.

A Petőfi Sándor Református Általános Iskola tanulói részére a gyermekétkeztetést a Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön biztosítja, tekintettel arra, hogy az intézmény cask melegítőkonyhával rendelkezik. A 2020/2021 tanévben 215 tanuló részesül étkezésben, közülük 160 fő tanuló napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna), 52 fő pedig csak ebédet igényel. Térítési díj vonatkozásában 10 fő tanuló ingyenesen étkezik, míg 56 fő tanuló a térítési díj 50%-át fizeti.

Az V. István Katolikus Középiskola Általános Iskola és Óvoda Árpádházi Szent Margit Általános Iskola intézményegysége külső szolgáltatás igénybevételével biztosítja a gyermekek étkeztetését, az intézmény csak melegítőkonyhával rendelkezik. 2019/2020. tanévben 220 sátoraljaújhelyi tanuló részesült gyermekétkeztetésben, közülük 100 %-os kedvezményben részesült 28 tanuló és 50 %-os étkezési díj kedvezményt vett igénybe 45 tanuló (3 vagy többgyermekes család, tartósan beteg, sajátos nevelési igényű jogcímen).

A Magyar-Szlovák Két Tanítási Nyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Kollégiumba járó tanulók étkeztetését 2020. évben a Szép-Túr Kft. látta el. Az étkezésben részesülő tanulók száma 132 fő, ebből kedvezményes étkezők száma: 68 fő, melyből 18 fő ingyenesen étkezik, 50 fő pedig 50%-os díjkedvezményben részesül.

A városban működő 4 középfokú oktatási intézmény esetében továbbra is általános tendencia, hogy - a magas napi tanórák és egyéb elfoglaltságok miatt - a diákok közül inkább a kollégisták veszik igénybe az étkezést.

A Kossuth Lajos Középiskolai Piarista Kollégium részére vásárolt élelmezésként az önkormányzat biztosítja a gyerekek étkeztetését az itt étkező kollégisták száma 72 fő, 40%-uk térítési díj kedvezményben részesül.

A Georgikon Görögkatolikus Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium kollégista diákjai közül – az étkezést itt is az önkormányzat által fenntartott konyha biztosítja – havonta eltérő mértékben veszik igénybe az étkezést. Ez havi átlag 45 főt jelent, melyből 32 %-uk ingyenesen, 68 %-uk pedig 50 %-os térítéssel veszi igénybe az étkezést. A tanév kezdetén jellemzően többen veszik igénybe az étkezést, mindemellett még a mindennapi létszám is eltérő, sőt vannak olyan kollégisták, akik csak a reggelit, csak az ebédet, vagy csak a vacsorát veszik igénybe.

A kollégisták jelentős része hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, így előfordul, hogy a szülők a teljes étkezés 50%-os térítési díját sem tudják megfizetni, vagy csak többszöri felszólításra tesznek fizetési kötelezettségüknek eleget.

2.4. Szünidei gyermekétkeztetés

2016. január 1. napjától az önkormányzat kötelező feladatként ingyenesen biztosítja a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szünidei gyermekétkeztetését.
Az étkezést déli meleg főétkezés formájában szülői kérelemre kell biztosítani bölcsődei ellátásban és óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára az intézmény zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, iskolás gyermekek esetében a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben valamennyi munkanapon.

Az óvodában tavaszi, őszi, téli szünet nincs, így folyamatos a közétkeztetés biztosítása. A nyári időszakban egy óvoda egész nyáron nyitva tart, ezáltal biztosítva van a rászoruló gyermekek nyári étkeztetése. A bölcsőde a nyári időszakban 2 hétig tart zárva nagytakarítás miatt, ezen két hétben a nyitva tartó óvoda biztosítja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyári gyermekétkeztetését.

Az önkormányzat a Sátoraljaújhelyi Városellátó Szervezeten keresztül az oktatási intézményekben tanuló sátoraljaújhelyi hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetését a törvényben szabályozott időtartamban a Jókai Mór Tagintézmény és a Kazinczy Ferenc Általános Iskola segítségével, ételhordó edény használatával, otthoni elfogyasztás mellett biztosította. A szülők értesítését a Szervezési és Szociális Osztály a törvényi szabályozás szerint elvégezte, akik a megküldött nyilatkozatokat kitöltve és visszaküldve kérelmezhették a gyermekeik szünidei gyermekétkeztetésben való részvételét.
Az adott napi gyermekétkeztetés a részvevő gyermekek nevével kiállított étkezési lista ellenőrzésével volt igénybe vehető, mely az intézményekben minden étkezés előtt ellenőrizve lett. Az azonosítás biztosítása érdekében, étkezés előtt be kellett mutatnia a gyermeknek a diákigazolványát, illetve akinek nem volt diákigazolványa – egyeztetve a Szociális osztállyal – iskolalátogatási igazolást hozott magával.

Az étkezési napokon, az ellátást igénybe vevők dokumentálására a kormányrendeletben előírt nyomtatványt, táblázatot használtuk. A Szervezési és Szociális Osztály munkatársai minden szünet megkezdése előtt megadták az étkezést igénylő gyermekek adatairól készült listát. Amennyiben változás történt, új igénylők jöttek, azt szintén jelezték felénk.

Az igénybe vevők átlagos létszámát az alábbi táblázat mutatja be:

Szünidő	RGYVK	HH	HHH	Összesen
2020. tavasz	0%	53,45%	46,55%	100%
2020. nyár	3,03%	24,24%	72,73%	100%
2020. ősz	6,9%	39,66%	53,45%	100%
2020. tél	6,78%	40,68%	52,54%	100%
2021. tavasz	6,78%	40,68%	52,54%	100%

Továbbra is megállapítható, hogy az összes hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számához képest kevés gyermek veszi igénybe a szünidei gyermekétkeztetést. Több szülő úgy nyilatkozott, hogy otthon van (GYES, GYED) és tudja biztosítani a gyermeke étkeztetését, a munkaviszonyban álló szülők közül néhányan úgy nyilatkoztak, hogy akár felváltva, vagy egyéb családi segítséggel megoldják a gyermekeik felügyeletét és ezáltal napközbeni ellátását

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A Sátoraljaújhelyi Egyesített Szociális Intézmény Család- és Gyermekjóléti Központja valamint Család- és Gyermekjóléti Szolgálata a tevékenységét 2020. évben is a meghatározott illetékességi, működési területén látta el.
A COVID-19 járvány okozta veszélyhelyzet következtében a család- és gyermekjóléti szolgáltatók alapfeladat-ellátásának formája módosult. Tevékenységüket ebben az időszakban az EMMI által 2020. március 20-án, július 2-án, majd szeptember 9-én kiadott, a koronavírus terjedésének megelőzésére és a kockázatok csökkentésére szóló útmutatónak megfelelően végezték. Az ügyfelekkel való személyes találkozások számát csökkenteniük kellett. A szociális segítésben részesülő családoknál a rendszeres kapcsolattartás elsődlegesen telefonon valósult meg. A megváltozott körülmények ellenére azonban mindvégig törekedtek a családok támogatására és figyelemmel kísérésére.

A szolgáltatást igénybevevők számának alakulása

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, illetve a Család- és Gyermekjóléti Központ vonatkozásában

	2019.		**2020.**	
	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	**Család- és Gyermekjóléti Központ**	**Család- és Gyermekjóléti Szolgálat**	**Család- és Gyermekjóléti Központ**
A szolgáltatást igénybevevő személyek száma	517 fő	342 fő	446 fő	347 fő

2020. évben a Család – és Gyermekjóléti Szolgálatnál 446 fő fordult meg, közülük 245 fő rendelkezett együttműködési megállapodással. A Központnál összesen 347 fő estében végeztek szociális segítő tevékenységet.

A Szolgálat és a Központ gondozási esetszámának alakulása

Megnevezés	**2019. év Szolgálat**	**2020. év Szolgálat**	**2019. év Központ**		**2020. év Központ**	
			Sátoraljaújhely	**Járás**	**Sátoraljaújhely**	**Járás**
Családsegítés keretében ellátott nagykorú személyek száma (együttműködési megállapodás alapján)	120	111	-	-	-	-
Egyszeri esetkezelésekben érintettek száma	263	201	40	22	43	19
Alapellátásban történő gondozás (együttműködési megállapodás alapján)	134	134	-	-	-	-
Nevelésbe vett	-	-	33	8	41	11
Védelembe vétel	-	-	83	70	84	69
Utógondozott	-	-	5	-	1	-

Ideiglenes hatállyal elhelyezett	-	-	18	14	21	15
Családba fogadás	-	-	29	20	26	17
Összesen:	**517**	**446**	**208**	**134**	**216**	**131**

Az adatokból jól látható, hogy a Szolgálatnál leginkább az egyszeri esetkezelések számában mutatkozott csökkenés (14%). Ebből adódóan 2020-ban - a korábbi évektől eltérően - a szolgáltatást igénybe vevők száma összességében is csökkenést mutat. Ennek oka a koronavírus járványra vezethető vissza. Az önkéntesen igénybe vehető szolgáltatást a személyes jelenlét hiánya nagymértékben korlátozta. A jelzések számának csökkenését az óvodabezárás valamint a közoktatási intézmények digitális tanrendre való átállása is okozta.
A Központ esetében az esetszámok alakulása vonatkozásában lényeges változás nem tapasztalható.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a koronavírus okozta veszélyhelyzet ideje alatt a helyi védekezésbe is bekapcsolódott. A családsegítők a saját szociális alapfeladataikon túl a város lakosságára kiterjedően egyéb tevékenységeket is elláttak. Ezek körét a településen élők aktuális szükségletei határozták meg. A 65 év feletti lakosok számára az élelmiszervásárlásban, a gyógyszerkiváltásban, valamit a postai ügyintézésben nyújtottak segítséget.

A kapcsolattartás módjának megváltozása miatt a szociális szférában sok nehézséggel és kihívással kellett megbirkózniuk a szakembereknek. A tevékenységük lényegi sajátossága a személyesség, a közvetlen kontaktus. Ez különböző okok miatt nagyon nehezen tehető át a digitális térbe: egyes klienseket a szegénység, másokat személyes adottságaik akadályoztak az újfajta kommunikációs eszközök használatában. A járvány első hullámában a személyes jelenléttel történő munkavégzés szinte teljesen kikerült az eszköztárukból. Ennek következtében az érintkezések száma lecsökkent, a klasszikus családsegítés háttérbe szorult. A megváltozott körülmények ellenére azonban a családokat igyekeztek támogatni és figyelemmel kísérni. Azokban az esetekben, amikor szükséges volt a családokkal való kapcsolatfelvétel, azt a járványügyi szabályok betartása mellett végezték.

Alapellátásban és védelembe vétel keretében gondozott gyermekek korcsoportonkénti megoszlása

Korcsoport	**2019. év Alapellátás**	**2020. év Alapellátás**	**2019. év Védelembe vétel**		**2020. év Védelembe vétel**	
			Sátoraljaújhely	**Járás**	**Sátoraljaújhely**	**Járás**
0-5 éves	17	13	13	14	10	7
6-13 éves	56	54	27	24	36	16
14-17 éves	61	67	44	31	40	44
Összesen:	**134**	**134**	**84**	**69**	**86**	**67**

A 0-5 éves korosztályon belül az alapellátásban és a védelembe vétel keretében gondozott gyermekek száma az előző évhez képest jelentős csökkenést mutat. Az alapellátott gyermekek száma 24%-kal, a védelembe vettek száma pedig 38%-kal csökkent. Ennél a korosztálynál a gyermekvédelmi intézkedésre a szülők nem megfelelő életvitele, mulasztásaik valamint a kiskorú elhanyagolása miatt kerülhetett sor.

A 6-13 év közötti korosztály esetében jelentős változás nem tapasztalható az alapellátás tekintetében. A védelembe vett gyermekek számában Sátoraljaújhelyen 33%-os növekedés történt az előző évhez képest. Ebben az életkorban az esetleges szülői elhanyagoló életmód mellett már számolni kell a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos problémákkal, mely a digitális oktatásra való átállással még fokozottabban jelen volt. A 14-17 éves korosztály vonatkozásában 9,8 %-os növekedés figyelhető meg az alapellátásban, a védelembe vett fiatalkorúak számában pedig 12% -os volt az emelkedés. Az adat alakulását nagymértékben befolyásolta az igazolatlan iskolai mulasztás, a családok nem megfelelő életvitele, a családi konfliktusok számának emelkedése, valamint az a probléma, hogy ismét növekedett a fiatalkorú terhesek száma.

Az ellátásban (családsegítés, alapellátás, védelembe vétel) részesülők probléma-típus (veszélyeztetettség) szerinti megoszlása (Halmozott adatot tartalmaz, mivel egy személynél több veszélyeztető tényező, probléma is előfordul.)

Probléma típusa	2019. év Szolgálat	2020. év Szolgálat	2019. év Központ	2020. év Központ
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	42	58	52	46
Gyermeknevelési problémák	46	63	114	105
Gyermekintézménybe beilleszkedési nehézség	10	1	46	33
Magatartászavar, teljesítményzavar	18	16	18	8
Családi konfliktus (szülők egymás közti, szülők gyermek közti)	6	14	117	96
Szülők vagy a család életvitele	24	22	120	105
Szülői elhanyagolás	37	31	222	190
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális)	2	5	16	18
Fogyatékosság, retardáció, egyéb egészségügyi probléma	9	-	3	1
Szenvedélybetegségek	5	3	5	5
Foglalkoztatással kapcsolatos	25	35	8	6
Ügyintézéssel, információkéréssel kapcsolatos	159	116	-	-
Problémák száma összesen	**383**	**364**	**721**	**613**

A Szolgálat által gondozott családok életében a gyermeknevelési problémák, valamint a családok anyagi problémái jelentek meg a legmagasabb számban. A kliensek ügyintézésének segítése is jelentős feladat volt ebben az időszakban.
A Család- és Gyermekjóléti Központnál 2020-ban megjelenő problémák közül továbbra is kiemelkedő a szülői elhanyagolás problémája, de magas számot mutatnak a szülők vagy család életviteléből és a gyermeknevelésből adódó veszélyeztető tényezők is.

A magatartászavar, teljesítményzavar az előző évhez képest csökkent mind az alapellátott, mind a hatósági intézkedés alatt álló gyermekek vonatkozásában. Ennek oka valószínűsíthetően a digitális oktatás jellegére vezethető vissza. A személyes jelenlét hiánya következtében ezek a problémák sok esetben nem voltak észlelhetőek.

Családi konfliktus, mint veszélyeztető tényező a Szolgálat által gondozott családoknál növekvő tendenciát mutat. A gyermeket nevelő családok esetében sokszor a folyamatban lévő válás, a kapcsolattartási nehézségek okozzák a problémák kialakulását, valamint előfordult az is, hogy a szülők eltérő nevelési elveket képviseltek, mely szintén konfliktusforrás. A családi kapcsolati konfliktusok esetükben gyakran összekapcsolódott az anyagi, foglalkoztatási problémákkal, illetve esetlegesen szenvedélybetegséggel. Elsődleges cél a család megfelelő működésének, funkciójának helyreállítása, ami hosszú távú, kitartó és szakszerű segítségnyújtást igényel.
A Központ által ellátott családok esetében 18%-os csökkenés tapasztalható. A koronavírus járvány miatt a jelzőrendszeri tagok kapcsolattartása fellazult a családokkal, feltételezhetően ennek következtében kevesebb jelzés érkezett ezen problémával kapcsolatosan.

A Központ és a Szolgálat ellátásában lévő családoknál is megjelent a szenvedélybetegség valamint a fogyatékosság, retardáció és egyéb egészségügyi probléma is, mint veszélyeztető tényező.

2020-ban is több esetben került sor kapcsolatfelvételre vélt vagy valós bántalmazás miatt. Családon belüli bántalmazás során azt tapasztalták a szakemberek, hogy egyre súlyosabb, és összetettebb problémák jelentkeznek egy-egy család életében, és egyre több esetben előfordult a távoltartás, mint szankció alkalmazása. Gyermekre irányuló fizikai bántalmazás is előfordult a családok körében. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat mindig az adott eset súlyosságának megfelelő intézkedést kezdeményezett (alapellátás, védelembe vétel vagy esetleg ideiglenes hatályú elhelyezés). Új problémaként jelent meg a Központ esetei között a kiskorú sérelmére elkövetett szexuális bántalmazás, melynek során rendőrségi eljárás indult.

Sok kliens kért segítséget ügyintézéshez, mely folyamatokban való közreműködést minden esetben megelőzte az információnyújtás.

3. 2. Óvodai – és iskolai szociális segítő szolgáltatás:
A Család- és Gyermekjóléti Központ a gyermekek és a tanulók veszélyeztetettségének megelőzése érdekében 2020. évben is biztosította ezt a speciális szolgáltatását a járás köznevelési intézményeiben.
A személyes jelenléttel történő oktatás időszaka alatt a köznevelési intézményekben az ügyfélfogadás folyamatos volt. A csoportfoglalkozások a munkatervek szerint ez idő alatt megvalósításra kerültek. Az óvodai-és iskolai szociális segítők prevenciós foglalkozások keretében bűnmegelőzési előadássorozatot szerveztek és bonyolítottak le a Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányság szakemberével együttműködve.
Az iskolai kirekesztés megelőzésére és a másság elfogadására irányuló mentálhigiénés csoportfoglalkozások lebonyolítása is megtörtént.
A szabadidő hasznos eltöltése céljából is szerveztek a szakemberek foglalkozásokat, melyek főként az ünnepekhez és a hagyományokhoz kapcsolódó kézműves foglalkozások és játszóházak voltak.

Az óvodai- és iskolai szociális segítők a veszélyhelyzet ideje alatt leginkább telefonon és elektronikus formában nyújtottak segítséget a gyermekeknek, a szülőknek és a pedagógusoknak egyaránt. Elsősorban a digitális munkarendbe való beilleszkedéshez, valamint a gyermekek tankötelezettségének teljesítéséhez nyújtottak támogatást. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal ez idő alatt is szoros együttműködést valósítottak meg.

3. 3. Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A jogszabályi előírásnak - 1997. évi XXXI. Tv. 17. §. - megfelelően a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat észlelő- és jelzőrendszert működtet, ami biztosítja a folyamatos információáramlást. Célja a prevenció és a már meglévő problémákra közös megoldáskeresés, melynek színtere az esetmegbeszélés valamint esetkonferencia, amikor az érintett szakemberek mellett a kliens is aktív résztvevő.
2020. évben 6 esetkonferencia résztvevői voltak a jelzőrendszer tagjai, melyek 8 gyermeket érintettek. A meghívott észlelő – és jelzőrendszeri tagok a megszervezett esetkonferenciákon minden esetben megjelentek.

A gyermekjóléti szolgáltatás prevenciós feladata kapcsán, az észlelő és jelzőrendszer tagjaival előre meghatározott témakörben szakmaközi megbeszéléseket szervez a Szolgálat. Ezen alkalmak a hatékony együttműködés elősegítését, a veszélyeztető problémák átbeszélését is szolgálják.

A Szolgálat 2020. évre vonatkozóan is a jelzőrendszeri tagok javaslatai alapján megtervezte hónapokra lebontva a szakmaközi megbeszélések témáit. A törvényi előírásnak megfelelően február 28-ig került sor az Éves szakmai tanácskozás lebonyolítására. A veszélyhelyzet kihirdetését követően az év első felében a tervezett szakmaközi megbeszélések megtartása elmaradt a járványügyi korlátozások miatt. A pandémia második hullámában - alkalmazkodva a lehetőségekhez - online formában került sor a szakmaközi megbeszélések megtartására.
Több előadó is jelezte, hogy online formában nem tudja vállalni az előadás megtartását, a veszélyhelyzet elmúltával, személyes jelenléttel tervezik az elmaradt megbeszélések megvalósítását.
2020. évben az alábbi témákban tartottak szakmaközi megbeszéléseket, online formában:

- Az igazolatlan mulasztásokkal kapcsolatos jogszabályi változások. Az új eljárásrend alkalmazása.
- A gyermekek zaklatásának formái, különös tekintettel az interneten terjedő, kiskorúakat, fiatalkorúakat veszélyeztető bűnözési formákra. A megelőzés és a segítségnyújtás lehetőségei.
- Szakképző intézmények teendői hiányzások esetén

Az észlelő- és jelzőrendszeri tagok pozitívan értékelték a szakmaközi megbeszélések témáit, melyek az általuk felvetett problémák köré szerveződtek.

3. 4. Észlelő- és jelzőrendszeri tagok által küldött jelzések

A közoktatási intézmények részéről a pandémia első hullámában a jelzések jelentős része azzal kapcsolatban érkezett a Szolgálathoz, hogy a tanulók nem kapcsolódtak be a digitális tanrend szerinti oktatásba. Tapasztalataik alapján ez a probléma leginkább az általános iskolák felső tagozataiban, illetve a középfokú oktatási intézmények tanulóinál jelent meg. A Szolgálat munkatársai minden esetben fölvették a kapcsolatot a családdal annak érdekében, hogy kiderüljön, mi állhat a háttérben.
Javasolták az oktatási intézménnyel való mielőbbi kapcsolatfelvételt annak érdekében, hogy megoldás szülessen az online oktatásban való részvételre (eszközök biztosítása az adott intézmény által, papír alapon történő oktatás).
A közoktatási intézmények részéről érkezett további jelzések az elmúlt évben:

- magas számú igazolt és igazolatlan mulasztások
- iskolai magatartási problémák
- tanuló családjában előforduló családi-kapcsolati probléma
- iskolai felszerelés hiánya,
- iskolai étkezési térítési díj hátralék
- tanulói jogviszony rendezése

Óvodai-iskolai szociális segítő által jelzett problémák:

- szülői felügyelet hiánya, elhanyagolás
- iskolai magatartási problémák

Védőnői Szolgálat által megtett jelzések Szolgálatunk felé:

- fiatalkorú várandóssága
- fejtetvesség
- orvosi tanácsadás elmulasztása
- elhanyagolt terhesség

A Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányság fiatalkorú által elkövetett garázdaság vétsége miatt kereste meg a Szolgálatot.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma

Jelzőrendszeri tag	Jelzések száma 2019.	Jelzések száma 2020.
Egészségügyi szolgáltató	13	11

Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	27	35
Köznevelési intézmény	138	104
Rendőrség	12	2
Óvodai- és iskolai szociális segítő	12	12
Gyámhivatal	138	46
Pártfogó felügyelő	-	-
Állampolgár, gyermekek és felnőttek érdekeit képviselő társadalmi szervezetek	5	2
Ügyészség, bíróság	-	-
Összesen:	**345**	**212**

A jelzőrendszeri tagoktól érkező további, gyakran előforduló jelzések az alábbiak voltak:

- az iskola házirendjének megsértése, tiszteletlenség, durvaság, erőszakosság, agresszió kinyilvánítása diáktársakkal, pedagógusokkal
- nem megfelelő testi higiéné
- szülői kötelességek teljesítésének hiányosságai: megengedő, ráhagyó nevelési attitűd, nem megfelelő szülői kontroll, kötelező pszichológiai, nevelési, orvosi vizsgálatok elmulasztása,
- elégtelen lakáskörülmények.

A Védőnői Szolgálattól 2020-ban több fiatalkorú várandósról kaptak jelzést a szakemberek. Mivel a védőnők a koronavírus járvány miatt a találkozások számának minimalizálására törekedtek, esetükben előtérbe került a távkonzultáció. Így kevésbé nyílt lehetőségük a gondozottakkal az otthonukban találkozni, és észrevenni az esetleges problémákat, hiányosságokat. Az ifjúsági védőnőkkel az együttműködésre alkalmat adó lehetőségek a járvány miatt korlátozottak voltak.

A Rendőrségtől érkezett jelzések többsége a kis- és fiatalkorúak által elkövetett tulajdon elleni szabálysértés vétségéről szóltak. Ilyenkor a Szolgálat minden esetben esetkonferenciát szervezett és az ott született döntést alapul véve kezdeményezte a megfelelő gyermekvédelmi intézkedést. A munkakapcsolat és az együttműködés megfelelő, folyamatos volt. A vírushelyzet miatt online formában érték el a jelzőrendszer tagjait.

A Hatósági és Gyámügyi Osztály munkatársai és a szociális szakemberek között a napi kapcsolattartás a jellemző. A gyermekek érdekeit szem előtt tartva javaslataikkal, véleményükkel, a családlátogatások alkalmával szerzett tapasztalataikkal segítették a döntések meghozatalát.

A jelzések tartalmukat tekintve széles skálán mozogtak: iskolai magatartási problémák, igazolatlan és magas számú igazolt hiányzások, szülői érdektelenség, mulasztás. A jelzést követően a családsegítők három napon belül felkeresték a családot, tájékoztatták a szülőket és gyermekeket a felmerült problémákról, megoldási lehetőségeikről, és a normaszegés lehetséges szankcióiról. Elsődleges cél az iskolás korú gyermekek megfelelő szocializációjának biztosítása, valamint a tankötelezettség tudatosítása az érintettekben. A jelzést tevő intézmény felé minden esetben küldtek visszajelzést a családdal történő kapcsolatfelvételről, a megtett intézkedésekről. Sok esetben konzultáltak a pedagógusokkal az érintett tanulók magatartásáról. Amennyiben esetkonferenciát, esetmegbeszélést szerveztek, úgy a gyermekek osztályfőnöke minden esetben megjelent ezeken a megbeszéléseken. A közös munka eredményeképpen az iskolától kapott visszajelzés alapján elmondható, hogy a legtöbb esetben pozitív változás történt a családok, tanulók viselkedésében, hozzáállásában az intézkedést követően.

A TOP-5.2.1-15-BO1-2016-00001 „Komplex felzárkóztató program megvalósítása Sátoraljaújhely leromlott városrészein" pályázat keretében végzett tevékenységek

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ dolgozói a pályázat keretében különböző foglalkozásokat szerveztek és valósítottak meg a gyermekek és családok felzárkóztatása, valamint a szabadidő hasznos eltöltése érdekében:

- játszóház
- kis kézművesek klubja
- meseklub
- táncműhely
- sportműhely
- tehetségkutató témanap
- felzárkóztató foglalkozás
- színházlátogatás
- pályaorientációs témanap
- sikeres életpályák bemutatása
- szülők klubja
- számítógép-kezelői ismeretek tanfolyam
- alapfokú angol nyelvtanfolyam
- alapfokú szlovák nyelvtanfolyam
- szabás-varrás tanfolyam
- családi nap
- közösségi kézműves foglalkozás
- egészséges életmód klubfoglalkozás
- főzőtanfolyam

3. 5. Egyéb tevékenységek megvalósulása:

Az előző évek gyakorlatához hasonlóan a 2020-as évben is rendszeresen sor került ruhaosztásra, mely adományok leginkább lakossági felajánlásokból származtak. A járványügyi helyzetre tekintettel főként előre elkészített ruha- és játékcsomagokban részesültek a családok, melynek átadására a járványügyi szabályok betartásával került sor.

A családsegítők és az esetmenedzserek a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok figyelmét folyamatosan felhívták a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére. A digitális oktatásban és az óvodai nevelésben résztvevő gyermekek étkezésével kapcsolatosan az óvodai és iskolai szociális segítők is folyamatos kapcsolatot tartottak a köznevelési intézmények pedagógusaival.

A csellengés visszaszorítása érdekében a nyári szünet ideje alatt a szociális szakemberek a köznevelési intézményben szervezett táborok programjainak lebonyolításában nyújtottak segítséget. A szabadidő hasznos eltöltése céljából foglalkozások megszervezésére is sor került.

A 70. életévüket betöltött személyek karácsonyi ajándékutalványának osztásában is részt vettek az intézmény dolgozói. Ebben az évben az utalványok érintésmentes átvételére a járványügyi szabályok betartásával a Hősök terén, az Alapszolgáltatási Központban volt lehetőség.

A jövőre nézve a családok és a gyermekek védelme érdekében továbbra is a megfelelő együttműködés fenntartására helyezzük a hangsúlyt. Tevékenységeinkben elsősorban a preventív szemléletet kívánjuk érvényre juttatni. Lehetőségeinkhez mérten törekszünk a ránk bízott feladatok magas szakmai szinten történő megvalósítására.

3. 6. Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása

Az önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében biztosítja a gyermekek napközbeni ellátását. Az ellátás formái közül önkormányzatunk a gyermek életkorának megfelelően a bölcsöde valamint az alternatív napközbeni ellátásnak minősülő egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás, sport-, illetve egyéb foglalkozás, játszóház működtetésével jarul hozzá a gyermekek napközbeni felügyeletének biztosításához.

A „Pöttömke" Biztos Kezdet Gyerekházban a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben, településeken, valamint települési szegregátumokban az óvodáskor alatti gyereket nevelő családok felkutatására és a szolgáltatásokba történő bevonására törekednek. Napi 4 órában 8:00-12:00 között folyamatosan nyújtott szolgáltatások - melyek a gyermekek életének legkorábbi időszakában nyújtanak segítséget a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésükhöz -, a településen élő, intézményes nevelésben nem részesülő 0 - 3 éves gyermekek és szüleik célcsoportját érintik. A szolgáltatás igénybevétele térítésmentes, mindenki számára hozzáférhető.

A kötelező óvodáztatás kezdetének módosulásával 2015. szeptember 1-jétől a Biztos Kezdet Gyerekház az addigi 0-5 éves célcsoport helyett elsősorban a 3 év alatti gyerekekre és szüleikre koncentrál.

2020. évben a szolgáltatást igénybe vevők létszáma átlagosan 10 fő gyermek, 10 fő szülővel/nap, ahol a gyerekek részére naponta egyszeri térítétésmentes étkezést biztosítanak tízórai formájában.

A rendszeresség életkoronként eltérő gyakoriságú megjelenést jelent a gyerekházban: 0-2 éves gyermekek esetében ez hetente legalább 1 alkalom, a még nem óvodás 2-5 éves gyermekek esetében legalább heti 3 alkalom. A programban résztvevő gyermekek életkori megoszlása is változó: a legfiatalabb gyermek 3 hetes korában került a gyerekházba, legidősebb pedig orvosi igazolással rendelkező óvodáskorú 4 év feletti gyermek. Az óvodai tankötelezettség betöltésén túl gyermeke 5 éves koráig abban az esetben veheti igénybe a szülő a gyerekház szolgáltatásait, amennyiben orvosi igazolással rendelkezik arról, hogy gyermeke a betegsége miatt állandó szülői felügyeletet igényel.

A gyerekház együttműködik különösen a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnői szolgálattal, az óvodával, gyermekorvossal, gyermekpszichológussal, fejlesztőpedagógussal, gyógytornásszal, logopédussal, mozgásfejlesztő pedagógussal, egyéb gyermekintézménnyel, valamint szükség esetén a jelzőrendszer egyéb tagjaival.
A szolgáltatók helyi együttműködésének célja az információáramlás biztosítása, a Biztos Kezdet Program rászorulókhoz való eljuttatása, a korai felismerés és az esetleges fejlődési elmaradások kezelése érdekében, valamint a veszélyeztetett helyzetű gyermekek számára segítségnyújtás megszervezése.
A külső szakemberek folyamatosan részt vesznek a gyerekházi programokban.
A segítők közreműködésével több gyermeknél is sikerült kiszűrni a fejlődést akadályozó problémát és a megfelelő szakemberhez való eljutással már az óvodába kerülés előtt megkezdődhetett a gyermek korai, célzott fejlesztése.
A gyermekekkel és szülőkkel való fejlesztő foglalkozások segítségével csökkennek az élethelyzetből adódó hátrányok, és reális az esélye annak, hogy az óvodába lépés időpontjára 3 éves korukra képességeikben és készségeikben is fejlődnek, és elérik a koruknak megfelelő érettségi szintet.
A Hétszínvirág Óvoda intézményegységeként működő Tündérkert Bölcsőde
Az 1997 évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról meghatározza a jelzőrendszer tagjait, kötelező együttműködésüket és feladataikat.
A bölcsőde az észlelő és jelző rendszer része, és rendszeresen részt vesz a gyermekjóléti szolgálat észlelő és jelzőrendszeri megbeszélésein. Az intézményt a bölcsődevezető, vagy helyettese képviseli, aki tájékoztatja a gyermekjóléti szolgálatot a problémás helyzetekről, és javaslataival segíti a jelzőrendszer munkáját.

A bölcsődében a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek viszonylag könnyen ki szűrhetőek. Nagyon fontos a szülőkkel való bizalmas kapcsolat, a kölcsönös párbeszéd. A már kialakított jó kapcsolatban, krízishelyzet esetén könnyebben nyújtható segítség. Ezt a feladatot a környezettanulmány, a fogadó órák, a családlátogatás, és a családi körülmények folyamatos nyomon követése segíti elő. A kisgyermeknevelők, ezekben a folyamatokban aktívan részt vesznek.

Gyermekjóléti Szolgálat és a bölcsőde kapcsolattartó formái

<u>Kapcsolattartók:</u>

- Intézményvezetés
- Bölcsődevezető
- Csecsemő-és kisgyermeknevelő-gondozók

<u>Formái:</u>

1. Esetmegbeszélések: A gondozási év során nem került sor esetmegbeszélésre.
2. Családlátogatások: A bölcsődébe kerülő gyermekek esetében annak a csoportnak a kisgyermeknevelői, amelyikbe a gyermek kerül, meglátogatják a családot; illetve ha valamely HH, HHH gyermek indokolatlanul sokat hiányzik a kisgyermeknevelő családlátogatás alkalmával felderíti ennek okát.
3. Az egészségügyi szolgáltatást nyújtó gyermekorvosokkal, a védőnőkkel is folyamatos a kapcsolattartás.
4. Bölcsődeorvosunk rendszeresen látogatja a bölcsődénket. Szükség esetén megvizsgálja a beteg gyermeket, gyógyszert ír és figyelemmel kíséri fejlődésüket.
5. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, a Gyámügy és a Szociális osztály munkatársaival is kapcsolatban állunk.
6. Közös programok szervezésével erősítjük a családokkal való kapcsolattartást (ezek a programok a 2019/2020-as nevelési-gondozási évben a koronavírus okozta járvány miatt elmaradtak)

2020. január 01-től 2020. december 31-ig terjedő időszakban:

HH gyermekek száma: 5 fő

Védelembe vett gyermekek száma: -

HHH gyermekek száma: 1 fő

- 2020.évben a bölcsődei ellátottak közül **9 fő** részesült gyermekvédelmi támogatásban
- nagycsaládból érkezett **10 fő**

Bölcsődénkben az észlelő és a jelzőrendszer hatékonyan működik. A védelembe vett, valamint hátrányos helyzetű gyermekkel/gyermekekkel kapcsolatban rendszeresen tartjuk/tartottuk a kapcsolatot mind a Gyermekjóléti Szolgálat, mind pedig a Gyámügyi Osztály munkatársaival. Problémáinkra a jelzőrendszer érintett tagjaival keressük a hatékony megoldást.

Sátoraljaújhely valamennyi általános iskolájában 16.00 óráig biztosított a délutáni napközi foglalkozás. A napközis foglalkozás alkalmat biztosít a gyerekeknek a rendszeres tanulásra, a másnapi felkészülésre. A napközi mellett szakköröket, sportköröket, énekkari foglalkozásokat, különórákat látogathatnak a gyerekek folyamatos felügyelet és ellenőrzés alatt. Az intézmények által nyújtott kulturális és szabadidős programok lehetőséget biztosítanak a testmozgásra, kikapcsolódásra, szórakozásra, hangsúlyt fektetnek a hagyományápolásra, készségfejlesztésre.

Az alapfokú oktatási intézmények a gyerekek szabadidős tevékenységének megszervezésére hétvégére és a szünidőre is változatos programokat biztosítanak.

A Kazinczy Ferenc Magyar- Angol Két Tanítási Nyelvű, Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola a tanév befejeztével 2020. évben is napközis tábort szervezett – a járványügyi előírások betartása mellet - az Erzsébet program keretein belül, emellett sporttábort is hirdetett a tanulók számára a szabadidő minél hasznosabb eltöltése, valamint a csellengés lehetőségének lecsökkentése érdekében.

A Magyar-Szlovák Két Tanítási Nyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Kollégiumban a szabadidős foglalkozások elsősorban az udvaron zajlottak 2020. évben a koronavírus-járvány terjedésének visszaszorítása érdekében. Hideg, vagy esős időben pedig a tornateremben szerveződtek társasjátékokat, képességfejlesztő játékokat magukban foglaló programok. A délutáni foglalkozások keretében különböző szakkörökö vehettek részt a népitánc, citera, vagy akár a kosárlabda iránt érdeklődő tanulók.

Az V. István Katolikus középiskola, Általános Iskola és Óvoda Árpád-házi Szent Margit Általános Iskola tagintézménye a napközis foglalkozások alkalmával lehetőséget biztosít a gyerekeknek a rendszeres tanulásra, másnapi felkészülésre. A több műveltségi területtel és sporttal kapcsolatos szakkör biztosításán túl az intézmény nagy hangsúlyt fektet a hétvégék és szünidők hasznos eltöltésére családi nap, nyári tabor, valamint kultúrális- és szabadidős programok szervezésével, amelyek lehetőséget nyújtanak a testmozgásra, kikapcsolódsára, szórakozásra, hagyományápolásra, készségfejelsztésre.

A Petőfi Sándor Református Általános Iskola részt vesz a Rendőrség biztoságra nevelő iskolai programjában, az úgynevezett D.A.D.A programban, így a diákok bűnmegelőzéssel, drogprevencióval kapcsolatos előadásokon vehetnek részt. A nyári szünet idejére napközis tábor kerül megszervezésre, a tanév során tartós élelmiszer, ruha és játékgyűjtő akciót is szerveztek a rászoruló családok, gyermekek részére.

A középfokú oktatási intézményekben a tanórán kívüli szabadidő megszervezése – a kollégiumokat kivéve – nem könnyű, hiszen a tanulók nagy része bejáró, a magas tanórák száma mellett a szülők nem szívesen engedik meg a gyerekeknek, hogy későbbi busszal térjenek haza.

Mindezek mellett a középfokú oktatási intézmények is nagy hangsúlyt fektetnek a különböző színes programok, szabadidős tevékenységek, kulturális és sport alapú vetélkedők szervezésére, azokon való részvétel biztosítására, mely tevékenységnek a vizsgálat időszakban sok esetben korlátot állított a koronavírus járvány miatt bevezetett védelmi intézkedések sora.

Az V. István Katolikus Szakgimnázium és Gimnázium a 2020. évben is nagy hangsúlyt fektet a tanulók különböző tantárgyi versenyeken, vetélkedőn való részvételére, kirándulások, sportrendezvények megtartására.

Fontos szerepe van az iskolákon belül biztosított hittan óráknak, a különböző felekezetek képviselői, papok, lelkészek, hitoktatók nemcsak a tanórákon, hanem igény szerint egyéb időpontokban is rendelkezésre állnak a szülők, gyermekek részére.

A Szerencsi SzC Sátoraljaújhelyi Kossuth Lajos Technikuma, Szakképző Iskolája és Gimnáziuma osztályfőnöki óra keretében biztosítja tanulói részére a bűnmegelőzéssel, egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek megszerzését. Az intézmény tagja lett a Vöröskereszt helyi csoportjának.

A Szerencsi SzC Sátoraljaújhelyi Trefort Ágoston Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája a veszélyhelyzet miatt digitalis oktatásra állt át, emiatt elmaradtak a szokásos sportrendezvények, és bűmegelőzési előadások.

A Georgikon Görögkatolikus Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakképző Iskola és Kollégium nagy hangsúlyt fektet az egészség értékeinek felismerésére, tudatosítására különböző foglalkozások, „egészségnap" szervezésével, szakemberek segítségével, közreműködésével. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak is alkalmuk van sport versenyeken, úszásoktatásokon, színházlátogatásokon, tehetségkutatókon részt venni, megmérettetni magukat. Egyéni fejlesztés felzárkóztatást végeznek az iskolán és a kollégiumon belül a mentorok Út az érettségihez, Út a szakmához programokon keresztül. Az iskola bűnmegelőzési tematikája alpaján osztályfőnöki órák keretében kaptak információt a Büntetőtörvénykönyv vonatkozó rendelkezéseiről, a fiatalok által leggyakrabban elkövetett bűncselekményekről, az agresszió és családon belüli erőszakról, valamint a szenvedélybetegségek fiatalokra gyakorolt hatásáról, veszélyeiről. A sátoraljúajhelyi Bíróság jóvoltából az iskola lehetőséget kapott a "Nyitott Bíróságok" című programban való részvételre is.

A Sátoraljaújhelyi Kossuth Lajos Művelődési Központ 2020. évben is számos gyermekeknek szóló rendezvényt szervezett, melyek közül sajos cask néhánny valósulhatott meg a járvány miatt.

A Magas-hegyi Turisztikai és Sportcentrum számos élményeleme minden korosztályba tartozó gyermek számára biztosítja a szabadidejének hasznos eltöltését. Az extrém kalandra vágyó fiatalok körében a bob mellett a „Sólyom1 - 2." átcsúszó kötélpályát próbálták ki a legtöbben. A mászófal központ lehetőséget biztosít a környező általános és középiskolás gyermekek számára, hogy rendhagyó testnevelés óra keretein belül új sportággal, a mozgás egy új formájával ismerkedjenek meg. Az 1500 m2-es jég és rendezvénycsarnok a téli időszakban mind a jégkorongozó, mind pedig a „minimanó" korosztályba tartozó és a haladó korcsolyázó gyerkek körében is nagy népszerűségnek örvend. Lehetőség van arra, hogy rendhagyó testnevelés óra keretében a sátoraljaújhelyi diákok használhasság a jégpályát. Népszerűségét jól szemlélteti, hogy a sportág kedvelői ország minden pontjáról érkeznek edzőtáborozás céljából.

A Sátoraljaújhelyi Városi Könyvtár a művelődés és a szabadidő hasznos eltöltésének színtereként kiemelt figyelmet fordít a gyermekekre. A tanév során az óvodákkal és az iskolákkal szoros együttműködés alapján szervezik a gyermekprogramjaikat, a nyári szünet ideje alatt a szülőket és közvetlenül a gyermekeket szólítják meg programajánlóikkal. Hagyományos feladatunk az olvasás népszerűsítése, valamint az ismeretterjesztés mellett arra törekednek, hogy a gyerekek megismerjék, és egy-egy kellemesen eltöltött foglalkozás után a későbbiekben szülővel, nagyszülővel, testvérrel, vagy a nagyobb diákok önállóan felkeressék és igénybe vegyék a könyvtár nyújtotta lehetőségeket. A gyermekkönyvtáros úgy alakítja a foglalkozásokat, hogy abba

mindig belecsempészi az adott korosztályhoz közel álló irodalmat. A foglalkozások végén a gyerekek maguk is válogathatnak, belenézhetnek az őket érdeklő könyvekbe. Amennyiben rendelkeznek könyvtári tagsággal, magukkal is vihetik a kiválasztott könyvet, ezzel is kedvet csinálva a még nem könyvtári tag társaiknak a beiratkozásra. A könyvajánlások mellett a kötelességük teljesítésében is szeretnénk segítségükre lenni az ezt igénylő tanulóknak és általános iskoláknak, amikor a kötelező és ajánlott olvasmányok közös felolvasására, vetélkedő formájában történő feldolgozására invitáljuk őket.
Az Újhelyi Könyvünnep alkalmával a Sétálóutcán azokat is meg tudtják szólítani, akik még nem járnak a könyvtárba. Standuknál ízelítőt adhatnak a könyvtár szolgáltatásairól, valamint kézműves foglalkozással hívtuk fel a figyelmet az intézmény nyújtotta sokféle tevékenységre.

4. Felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása

2020. évben gyámhatósági, gyermekvédelmi területen folyamatba épített belső ellenőrzésen kívül a veszélyhelyzetre tekinettel egyéb ellenőrzés nem történt.

5. A jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 2020. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 90/2020. (IX.24.) határozatában olyan feladatokat és javaslatokat fogalmazott a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai, nevelési-oktatási intézmények, kulturális intézmények és az önkormányzat felé, amelyek elősegítik és még hatékonyabbá teszik a gyermekek védelmének rendszerét.

Ezen intézményektől érkezett tájékoztatásokból megállapítható, hogy a nyári időszakban színes rendezvényekkel, programokkal, foglalkozásokkal, táborokkal igyekeztek változatos és hasznos szabadidős lehetőségeket biztosítani a fenti körbe tartozó gyermekek számára.

A fiatalok bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzésében kiemelkedő szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, az önkormányzati intézményrendszernek és a rendőrségnek. A szabadidő megfelelő módon és helyen való eltöltése segíti a normakövetést, az oktatási intézmények bűnmegelőzéssel kapcsolatos tevékenységei, a különböző nyári táborok, közösségi terek lehetővé teszik, hogy ne legyenek csellengő gyermekek a városban.

Továbbra is kiemelkedően fontos az eredményes és jól működő gyermekvédelmi feladatokat ellátó és biztosító Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/Központ további működtetése.

Az eredményes és hatékony munka érdekében elengedhetetlen, hogy a gyermekvédelmi jelzőrendszer valamennyi tagja részt vegyen a jelzőrendszer éves értékelésén, szakmaközi megbeszéléseken, esetkonferenciákon.

Az intézmény által működetett jelzőrendszeri tagok közötti összehangolt információáramlás kiemelt feladat, hiszen a tőlük kapott információk alapján nyílik lehetőség a veszélyeztetett, elhanyagolt gyermekek feltérképezésére. Továbbra is szükséges a háziorvosi és védőnői szolgálattal való szoros együttműködés, hogy a gyermekeket veszélyeztető tényezőkről, kiskorú, fiatalkorú várandósságáról, szülői elhanyagolásról időben történjen jelezés a Család- és Gyermekjóléti Központ felé. Ehhez kapcsolódó kívánalom lenne annak elérése, hogy az élethelyzetekről való intézmények közötti jelzéseket az érintettek ne fenyegetésként éljék meg.

Az indokolatlan iskolai hiányzások csökkentése érdekében továbbra is kéri az Önkormányzat a házi gyermekorvosokat, hogy a gyermek betegségéről kizárólag a betegség tényleges megállapítása esetén adjanak igazolást, utólagos igazolás kiadására továbbra se kerüljön sor.

Javalatként fogalmazódott meg hogy szociális alapon meghirdetett önkormányzati bérlakásra pályázó, saját lakhatásukat másképpen megoldani nem tudó kisgyermekes családok részéről beérkezett lakáspáályzatok prioritást élvezzenek.
A gyermekorvosok által történt visszajelzések alapján elmondható, hogy indokolatlanul nem került sor igazolás kiadására, ugyanakkor egyre több esetben fordult elő az, amikor orvosi igazolás kiadására olyan esetben került sor, amikor orvos bevonására a távollét igazolásához nem lett volna szükség. Ilyen például a haláleset a családban, egyéb súlyos családi problémák, válással kapcsolatos krízishelyzetek, amikor az iskola, illetve a pedagógusok önálló hatáskörben eljárva fogadhatnák el ezeket az okokat a hiányzás indokaként.
A gyermekorvosok részéről javaslatként fogalmazódott meg, hogy az óvodáskorú gyermekek esetében a szülő legalább 2 hetet igazolhasson gyermeke számára, tekintettel arra, hogy egy-egy kisebb megfázás esetén nem feltétlenül indokolt a szakorvosi vizsgálaton történő megjelenés, ugyanakkor a többi gyermek védelme érdekében az óvodapedagógus indokoltan tanácsolja az otthonmaradást egy náthás, orrfolyós gyermeknél.

A családon belüli erőszak megelőzése és ezáltal a gyermekek családon belüli helyzetének, állandóságának javítása érdekében a Gyermekjóléti Szolgálat javaslatában szükség esetén továbbra is szerepeljen családterápia, konfliktuskezelési technikák alkalmazása szakemberek bevonásával.

Kiemelt figyelmet kell továbbra is fordítani arra, hogy valamennyi 3. életévét betöltött gyermek óvodába járjon. Ennek érdekében továbbra is folytatni kell a jól működő „Nyitva van az Ovikapu", „Vár az Ovivár" programokat, hogy az óvodáskor közeledtével minél több gyermek és szülő időben betekintést nyerjen az óvodák működésébe, szolgáltatásaiba.

A nyári óvodai részvétel és a nyári óvodai étkezés további népszerűsítése érdekében indokolt folytatni az "Ovi tábor" meghirdetését színes, változatos programokkal.

A gyermekek időben történő fejlesztése érdekében az óvoda, a Pedagógiai Szakszolgálat és a Gyermekjóléti Szolgálat közös együttműködéssel, amennyiben szükséges hatósági intézkedéssel érje el, hogy a szülők megjelenjenek gyermekükkel a megfelelő vizsgálatokon.

A hátrányos és halmozottan hátrányos mélyszegénységben élő gyermekek segítése érdekében továbbra is ruha és játékgyűjtő akciókat kell szervezni az óvodákban, iskolákban, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál.

Továbbra is különös figyelemmel kell lenni a települési támogatásra érkezett kérelmek esetében arra, hogy a gyermekek ellátása, gyógyszerének kiváltása okán benyújtott kérelmek kiemelt fontossággal kezelendők, elbírálásuk során az ellátásokat az eredményesség érdekében elsősorban természetben vagy indokolt esetben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével kapják meg a rászorulók.

A nevelési-oktatási intézményekben a veszélyeztetettség megelőzése érdekében továbbra is hangsúlyt kell fektetni a prevenciós, bűnmegelőzésről, áldozattá válás elkerüléséről szóló előadások további folytatására különös tekintettel a drogfogyasztásra és a fiatalokat mostanában érintő internetes „kihívásos játékok" veszélyeire, szakemberek bevonásával, melyre egyes oktatási intézményekben a Telenor szakembereivel közösen szervezett előadások alkalmával hívták fel a tanulók figyelmét.

Az intézményekben továbbra is jól látható helyen kifüggesztésre kerüljön a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények elérhetősége.

Kiemelkedően fontos, hogy a gyermekek veszélyeztetettségére utaló információ birtokában a nevelési- oktatási intézmények munkatársai haladéktalanul tegyenek jelzést a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmény felé.

A csellengő gyermekek számának csökkentése érdekében a nyári szünet ideje alatt tovább kell folytatni, lehetőség szerint bővíteni a gyermekek napközbeni ellátásának különböző formáit.

Továbbra is szükséges növelni a napi háromszori étkeztetést igénybe vevő kollégisták, valamint lehetőség szerint a középiskolás nem kollégista étkezést igénybe vevő diákok számát.

Tovább kell folytatni az oktatási intézmények és egyéb városi kulturális és sport intézmények együttműködését helytörténeti-, kulturális-, ismeretterjesztő-, és sport vetélkedők megtartására.

6. A bűnmegelőzési program több pontjának bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányságon 2020. évben 21 fő fiatalkorú illetve gyermekkorú személyt hallgattak meg elkövetőként összesen 18 db büntetőügyben. Jellemzően a garázdaságok (iskolai, utcai verekedések) és kisebb súlyú lopások miatt kerültek a rendőrségen elszámoltatásra vagy gyanúsítottként kihallgatásra. A bűnelkövetést kiváltó okokat a rossz társaság vagy a hátrányos családi körülmények motiválták. A bűnmegelőzési tevékenységet kapitányságunkon bűnügyi munkája mellett Kelemen Zsolt c. r. alezredes látja el, aki egyben az iskolaőrök helyi koordinátora.

A gyermekvédelem tekintetében a Városi Önkormányzat Egyesített Szociális Intézmény Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által tervezett szakmaközi és esetmegbeszéléseken, értekezleteken folyamatosan részt vettünk. A területünkön működő gyámhivatalok közül a legszorosabb kapcsolatunk a Sátoraljaújhelyi Polgármesteri Hivatal Gyámhivatalával van. A hivatal a bűncselekmények gyanúja esetén írásban tájékoztatja hatóságunkat. A gyámügyi és szociális hálózatokkal kialakított partner kapcsolat ápolása folyamatos volt a tavalyi évben is.

Az áldozattá válókkal kapcsolatban elmondható, hogy a sértettek általában nők, fiatalkorúak és 60 év feletti személyek, akik legtöbbször jogkövető magatartást tanúsítanak és ennek ellenére válnak áldozatokká. A Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányságon minden bűnügyi jellegű munkát végző kolléga - aki panaszfelvétellel is foglalkozik - oktatás keretein belül szakmailag felkészült a bűncselekmények áldozatainak segítségére, a kárenyhítéssel kapcsolatos elsődleges feladatok megtételére, és szükség esetén a rendelkezésre álló igazolásokat kiállítják. A város és környező települések általános illetve középiskoláiban 2020. évben is folytattuk a tájékoztató jellegű órák megtartását. Az órák anyaga a fiatalokkal kapcsolatos bűncselekményeket, azok elkerülését fogta át, illetve áldozattá válás esetén milyen segítséget kérhetnek, vagy mely esetben nyújthatnak ők segítséget. A bűnmegelőzési előadó az órákon túl szakmai segítséget nyújt a pedagógusoknak és a diákoknak is. A tavalyi évben a pandémiás helyzetre való tekintettel csak 10 alkalommal szerveztünk iskolai előadásokat.

A drog fogyasztás terén azt tapasztaltuk, hogy a hagyományos kábítószer fogyasztók száma 2 RZSNEO_3.90.200.151 (05080-6692.6004-bumkai-129786254-D89EF32FFCB0-6692,6508) területünkön nem nőtt, ellenben az új pszichoaktív anyagnak minősülő „herbál” és "kristály" termékek fogyasztása vált jellemzővé. Vélhetően az elkövetkező időszakban is erre lesz kereslet, mert viszonylag olcsón be lehet ezen termékeket szerezni. Mivel az ilyen jellegű szerek fogyasztása elsősorban a fiatalkorúakra és a fiatal felnőttekre jellemző, ezért a bűnmegelőzési tanácsadó kiemelten kezeli a drogprevenciós előadások, illetve az ezzel kapcsolatos konzultációk megtartását. Az illetékességi területen lévő általános iskolákban, lakossági fórumokon is kiemelt figyelmet fordítottunk a kábítószerrel kapcsolatos cselekmények veszélyeire, és a kábítószer-megelőzésre.

Az internet veszélyeiről a bűnmegelőzési előadó Sátoraljaújhely város közép és általános iskoláiban, valamint a vidéki általános iskolákban felkérésre bűnmegelőzési órákat tartott. Ezen órák keretén belül a fiatalok megismerték a leggyakrabban előforduló interneten elkövetett bűncselekményeket és megelőzésük, elkerülésük lehetőségét. Sátoraljaújhelyben a sétáló utcán felállított kivetítőn 2020. évben bűnmegelőzés tárgyú kisfilmek vetítésére is rendszeresen sor került. A szórólapok és a megelőzést segítő kiadványok rendszeresen kiosztásra, a plakátok kifüggesztésre kerültek. A gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények elérhetősége minden iskolában jól látható helyen rendelkezésre áll.

Céljaink megvalósítása érdekében a város és a környező települések általános iskoláiban illetve középiskoláiban folytatjuk a rendkívüli osztályfőnöki óra keretén belül a tájékoztató jellegű órák megtartását. Az órák anyaga a fiatalokra jellemző bűncselekményeket, és azok elkerülését, megelőzésének lehetőségeit átfogja. A bűnmegelőzési előadó továbbra is az előadásokon, interaktív fórumokon, telefonos beszélgetéseken és elektronikus levélben tájékoztatja a szülőket a kábítószer-bűnözéssel kapcsolatos kockázatokról. Továbbá az illetékességi területünkön lévő alap és középfokú oktatási intézményekben

felkérésre szorgalmi évenként legalább egy alkalommal (szülői értekezleteken) tájékoztató előadásokat tartunk a bűnmegelőzés témakörében, valamint azoknak a szülőknek az elérése érdekében, akik az iskolai rendszeren belül nehezen motiválhatók civil szervezet, egyház, gyermekjóléti és családsegítő szolgálat felkérésére tartunk előadást. A továbbiakban is terveink között szerepel a rendőrség és a fentebb említett társszervek közötti jó együttműködés biztosítása, továbbá az ezen alapuló sikeres bűnmegelőzési tevékenység folytatása.

7. A települési önkormányzat és civil szervezetek közötti együttműködés

Az alábbiakban felsorolt szervezetek kifejezetten a gyermekek védelme, összetartása, megfelelő irányba történő nevelése szabadidős tevékenységének hasznos ellátása, érdekében végzik tevékenységüket.

A 768. sz. Cseppelény György Cserkész Csapat tagjai igazi közösségben érezhetik magukat. Számos alkalommal szerveznek táborokat, melyekben a természet, a sportolás iránti szeretetet és a kultúra iránti igényt is elsajátítják, emellett fegyelmet is tanulnak. Foglalkozásaikon a hagyományápoláson kívül kitartásra, fegyelemre, tartásra és emberségre nevelik a gyerekeket.

A „Zempléni Fiatalok Határok Nélküli Együttműködéséért Egyesület", valamint a „Gyermekeinkért-Sátoraljaújhely Alapítvány" hozzájárul a helyi és a határon túl élő magyar fiatalok közötti kapcsolat kiépítéséhez, illetve annak ápolásához. Többek között részt vesznek a „8 ország egy nemzet" ifjúsági tábor, a Kossuth Staféta, a Rákóczi Vetélkedő szervezésében és lebonyolításában.

A Gyermekeinkért-Sátoraljaújhely Alapítvány működésével hozzájárul az Édes Anyanyelvünk Nyelvhasználat Verseny Országos, Kárpát-medencei Döntőjének sikeres lebonyolításához és segít a verseny megrendezéséhez szükséges forrás előteremtéséhez. Az Alapítvány fontos szerepet tölt be továbbá abban, hogy a városban élő hátrányos helyzetű, középiskolai tanulmányaikban kimagasló eredményeket elérő diákok közül havonta egy tanuló „Polgármesteri Ösztöndíjban" részesüljön.

A Városvédő és Szépítő Egyesület nyári honismereti tábort szervez a sátoraljaújhelyi gyermekek számára, akik pedagógusok irányításával a zempléni hegyek adta gyönyörű természeti környezetben vizuális-, hagyományőrző foglalkozásokon, kirándulásokon ismerkedhetnek lakóhelyük múltjával és jelenével.

A Zemplén Térségi Katasztrófa és Polgári Védelmi Szövetség hosszú évek óta kiemelt figyelmet fordít a gyermekek, fiatalok Felmenő Rendszerű Katasztrófavédelmi Ifjúsági Versenyre történő felkészítésére és ezáltal a versenyeken a sátoraljaújhelyi diákok szép eredményeket érnek el.

A Sátoraljaújhelyi Kyokushin Karate Sport Egyesület nagy hangsúlyt fektet az utánpótlás nevelésére, a karate sportág amellett, hogy a szabadidő hasznos és egészséges eltöltését jelenti a fiatalok számára, erőnlétre, magabiztosságra, udvariasságra, elkötelezettségre is nevel. Az egyesület tagjai között nagy számban vannak gyermekek, fiatalok, akik eredményesen szerepelnek különböző hazai és nemzetközi versenyeken egyaránt.

A Holdfény Magyar-Lengyel Kulturális Egyesület évek óta kiemelkedő munkát végez, 2018-ban kilencedik alkalommal rendezték meg a Zempén Mazsorett Fesztivált Sátoraljaújhelyen, melyre a határon túlról is érkeztek csoportok.

A Közös Felelősséggel a Boldog Gyermekekért Alapítvány célúl tűzte ki, hogy a gyermekek fiatalok a tradícionális népi hagyományokhoz kapcsolódó szokásokat megismerjék és felelevenítsék.

Továbbra is jó az együttműködés a Katolikus Karitász sátoraljaújhelyi csoportjával, akik segítséget nyújtanak a nehéz helyzetbe került rászoruló családok részére közüzemi tartozások rendezéséhez, krízis segély, élelmiszeradomány és egyéb adományok nyújtásával. Kiemelendő az V. István Katolikus Szakgimnázium és Gimnázium diákjai részvételével működő Szent Margit Katolikus Karitász Ifjúsági csoport aktivitása, akik közreműködnek a Karitász csoport önkéntes, segítő munkájában.

Bajzáthné Bekényi Zsuzsanna sk.
aljegyző